7 ธ.ค. 2561

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กฎหมายข้อมูลข่าวสารเป็นกฎหมายที่มีสถานะเป็นกฎหมายกลาง หากกฎหมายอื่นใดกำหนดวิธีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

(๒) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” เพื่อให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐทุกประเภท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของบุคคลต่างด้าว เพื่อให้สิทธิบุคคลต่างด้าวเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม (ยกเลิกบทนิยามคำว่า “บุคคลต่างด้าว” ในมาตรา ๔ ยกเลิกมาตรา ๙ วรรคสี่ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๕) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้โดยไม่ต้องร้องขอ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง)

(๖) กำหนดวิธีการเผยแพร่หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาหรือที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ (เพิ่มมาตรา ๙/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๗) กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ได้รับคำขอให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานเพื่อจัดวางระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่หน่วยงานของรัฐได้รับคำขอ และกำหนดมาตรการบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง และเพิ่มมาตรา ๑๑/๑ และมาตรา ๑๓ วรรคสาม)

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๒๔/๑)

(๙) ให้ยกเลิกบทบัญญัติมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากหลักการซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้มีความเหมาะสมกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ (๒) และเพิ่มมาตรา ๒๘ (๓/๑))

(๑๒) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในระหว่างที่ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง (เพิ่มมาตรา ๒๘/๑ มาตรา ๒๘/๒ และมาตรา ๒๘/๓ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙)

(๑๓) กำหนดให้ผู้อุทธรณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ (เพิ่มมาตรา ๓๗ วรรคสี่)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วซึ่งบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งยังขาดหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างแท้จริง จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้มีสถานะเป็นกฎหมายกลางในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ มีบทบาทการใช้บังคับที่กว้างยิ่งขึ้นครอบคลุมหน่วยงานของรัฐทุกประเภทและบุคคลทั้งหมดทั้งผู้ที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าว กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานรัฐในการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ โดยเพิ่มเติมประเภทของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ชัดเจนและมีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานเพื่อให้การพิจารณาคำขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างเป็นระบบ ตลอดจนปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีความเหมาะสมเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการโดยหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการไว้โดยเฉพาะ และมีมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนหรือมีหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” และ “หน่วยงานของรัฐ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ หรือตรวจสอบได้โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอ

มาตรา ๔/๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานอิสระของรัฐ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการและอยู่ในกำกับของรัฐ องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ และหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐในทำนองเดียวกันไม่ว่าจะได้รับงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๔/๒ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาและการบริหารสัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะหรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สัญญาอนุญาต และใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นบริการสาธารณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการนั้น

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ ราย งานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕/๑ ให้ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

"มาตรา ๙/๑ ให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย"

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๙ และมาตรา ๙/๑ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น"

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร"

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม จัดให้มีขึ้นใหม่ หรือแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

คำขอตามวรรคหนึ่งให้จัดทำเป็นภาษาไทยและยื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

"มาตรา ๑๑/๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้น โดยมีอำนาจหน้าที่จัดวางระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงาน และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ให้นับรวมกำหนดเวลาตามมาตรานี้เข้ากับกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งด้วย ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“เมื่อความปรากฏแก่คณะกรรมการว่ากรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการโดยไม่ชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเพื่อสั่งการหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือลงโทษทางวินัยต่อไป”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๔/๑ ในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยการเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ หากข้อมูลข่าวสารนั้นมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้หรือเปิดเผยโดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล หรือเพื่อป้องกันการทำให้เสียหาย ถูกทำลาย ถูกเรียกดู สืบค้น เชื่อมโยง ใช้ เปิดเผย ทำสำเนา หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยไม่มีสิทธิ หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าถึงและการใช้งานสารสนเทศ อุปกรณ์ ระบบ และสถานที่

(๒) การจัดให้มีระบบสารสนเทศและระบบสำรองของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง

(๓) การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

(๔) หลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ ในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ”

มาตรา ๑๔/๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓/๑) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“(๓/๑) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายหรือปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ มาตรา ๒๘/๒ และมาตรา ๒๘/๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๘/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

(๕) ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐหรือให้ออกจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๘/๒ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการสรรหา ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรรมการสรรหา

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการสรรหาโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘/๓ คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนเก้าคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ ด้านรัฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน

ในการสรรหาและคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อาจมาจากการเสนอชื่อโดยกรรมการสรรหาหรือสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือการรับสมัครจากบุคคลทั่วไปก็ได้

เมื่อคณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบจำนวนแล้ว ให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

ให้นำความในมาตรานี้ไปใช้บังคับกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๒๙ โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๗ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการล่วงหน้าได้ โดยเริ่มดำเนินการสรรหาก่อนครบวาระไม่เกินเก้าสิบวัน แต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน และในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้อุทธรณ์ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยนั้น”

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี